

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

12.04.2018

м. Івано-Франківськ

№ 01.1-07/21

Бурштинська міська рада
вул. С. Стрільців, 4,
м. Бурштин, 77111

Про припинення дій,
які містять ознаки порушення
конкуренційного законодавства

Адміністративна колегія Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного Комітету України, розглянувши подання відділу досліджень і розслідувань від 11.04.2018 № 48 та додані до нього матеріали, встановила.

В ході здійснення державного контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції територіальним відділенням проаналізовано діяльність органів місцевого самоврядування в частині реалізації владних повноважень на ринку надання телекомунікаційних послуг.

Бурштинська міська рада (вул. С. Стрільців, 4, м. Бурштин, 77111, код ЄДРПОУ – 04357466, надалі – Міська рада), у розумінні статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є органом місцевого самоврядування, що представляє територіальну громаду міста Бурштина та здійснює від її імені та в її інтересах функції та повноваження, визначені вказаним законом.

В розумінні Закону України «Про телекомунікації», який встановлює правову основу діяльності у сфері телекомунікацій, телекомунікаційна послуга - продукт діяльності оператора та/або провайдера телекомунікацій, спрямований на задоволення потреб споживачів у сфері телекомунікацій.

Ринок надання телекомунікаційних послуг в м. Бурштині є конкурентним. За інформацією Міської ради, на цьому ринку здійснюють діяльність 5 суб'єктів господарювання: телерадіокомпанія «РАІ», ТОВ «Біос - комп'ютер», ПП «Талант», ДП «Нетгруп-Телеком», ПАТ «Укртелеком».

Рішенням Міської ради від 13.01.2015 № 14/49-15 затверджено Положення про порядок розміщення телекомунікаційних мереж, мереж зв'язку та іншого слабкострумowego обладнання в житлових будинках» (надалі – Положення).

Положення розроблено з метою врегулювання правових відносин, що виникають у процесі розгляду питань щодо погодження, розміщення та

прокладання телекомунікаційних мереж, встановлення додаткових пристроїв у житлових будинках між суб'єктами підприємницької діяльності та Бурштинською міською радою як представницьким органом власника об'єктів.

Норми Положення не відповідають вимогам Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» (далі - Закон), який визначає правові, економічні та організаційні засади забезпечення доступу до інфраструктури об'єктів будівництва для розташування технічних засобів телекомунікацій, та набув чинності з 04.06.2017, та мають негативний вплив на конкуренцію, з огляду на наступне.

1. Положення містить додаткові вимоги до порядку надання телекомунікаційних послуг

У Положенні терміни вживаються у такому значенні:

- Користувач (провайдер, оператор телекомунікацій та оператор гомофонного зв'язку) – суб'єкт підприємницької діяльності, який надає абоненту телекомунікаційні послуги або послуги гомофонного зв'язку.

- балансоутримувач будинку (споруди, житлового комплексу або комплексу будинків і споруд) – власник або юридична особа, яка за договором з власником утримує на балансі відповідне майно, а також веде бухгалтерську, статистичну та іншу, передбачену законодавством звітність, здійснює розрахунки коштів, необхідних для своєчасного проведення капітального і поточного ремонтів та утримання, а також забезпечує управління цим майном і несе відповідальність згідно з законом;

- управитель – особа, яка за договором з власником здійснює управління будинком, спорудою, житловим комплексом або комплексом будинків і споруд і забезпечує його належну експлуатацію відповідно до закону та умов договору.

Положенням визначений наступний порядок доступу до об'єкту:

- подання Користувачем заяви балансоутримувачу (управителю), до якої додаються документи відповідно з п. 2.2 Положення;

- у разі відсутності підстав для відмови, балансоутримувач (управитель) оформляє Договір про надання послуги з доступу та використання місця на об'єктах згідно з Додатком 1 до Положення;

- подання Користувачем заяви балансоутримувачу (управителю) щодо видачі технічних умов;

- погодження балансоутримувачем (управителем) розробленої Користувачем проектної документації відповідно до розділу 5 Положення;

- надання балансоутримувачем (управителем) Користувачу «Погодження на виконання робіт по прокладанню телекомунікаційних мереж, мереж зв'язку та іншого слабкострумового обладнання на об'єктах, розташованих у м. Бурштині» (п. 6.1. Положення);

- здійснення технічного нагляду працівником балансоутримувача (управителя);

- оформлення балансоутримувачем (управителем) акта приймання побудованих телекомунікаційних мереж та обладнання відповідно до розділу 8 Положення.

Натомість, відповідно до пункту 1 статті 16 Закону: «доступ до інфраструктури об'єкта доступу здійснюється на підставі договору з доступу між власником інфраструктури об'єкта доступу та замовником, що укладається відповідно до законодавства з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом».

Власником інфраструктури об'єкта доступу (інфраструктури об'єкта будівництва) в розумінні Закону «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку» є співвласники багатоквартирного будинку.

Слід звернути увагу на те, що саме співвласники багатоквартирних житлових будинків (споживачі послуг операторів телекомунікації) з метою отримання програмних та телекомунікаційних послуг замовляють встановлення телекомунікаційного обладнання у приміщеннях загального користування будинку, тим самим реалізуючи своє право на використання спільного майна будинку, право на інформацію та право на доступ до телекомунікаційних послуг.

За інформацією операторів телекомунікацій, технічні засоби телекомунікацій встановлюються у багатоквартирних будинках у приміщеннях загального користування, які відповідно до частини 2 статті 382 Цивільного Кодексу України, статей 1 та 5 Закону України «Про здійснення права власності у багатоквартирному будинку» відносяться до спільного майна багатоквартирного будинку та є спільною сумісною власністю співвласників (власників квартири або нежитлового приміщення у багатоквартирному будинку). Відповідно до пункту 1 статті 9 Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку» управління багатоквартирним будинком здійснюється його співвласниками. За рішенням співвласників усі або частина функцій з управління багатоквартирним будинком можуть передаватися управителю або всі функції — об'єднанню співвласників багатоквартирного будинку (асоціації об'єднань співвласників багатоквартирного будинку).

Так, відповідно до частини 2 статті 10 Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку», до повноважень зборів співвласників належать прийняття рішень з усіх питань управління багатоквартирним будинком, у тому числі про розпорядження спільним майном багатоквартирного будинку, встановлення, зміну та скасування обмежень щодо користування ним. А відповідно до статті 10 Закону, до виключної компетенції загальних зборів співвласників відноситься, зокрема: питання про використання спільного майна; попереднє (до їх укладення) погодження умов договорів, предметом яких є спільне майно співвласників чи їх частина; визначення обмежень на користування спільним майном.

Отже, проаналізувавши в сукупності норми чинного законодавства, можна дійти висновку, що управитель не наділений повноваженнями самостійно (без проведення зборів співвласників/загальних зборів) приймати рішення щодо

надання (не надання) доступу до інфраструктури об'єкта будівництва та щодо укладення договору з доступу з операторами/провайдерами телекомунікацій.

Якщо співвласниками будинку був укладений договір з управителем (або від імені співвласників такий договір був підписаний уповноваженою особою виконавчого органу відповідної місцевої ради, за рішенням якого призначено управителя), то управитель може лише реалізовувати порядок доступу та користування спільним майном будинку за умови встановлення такого порядку зборами співвласників будинку/загальними зборами співвласників. Питання щодо надання повноважень управителю, одному із співвласників чи будь-якій третій особі представляти співвласників у відносинах з операторами/провайдерами телекомунікацій, надання повноважень на укладення (підписання) договору з доступу відноситься до виключної компетенції зборів співвласників/загальних зборів співвласників.

Слід звернути увагу на те, що на сьогоднішній день, у переважній більшості багатоквартирних будинків не було проведено збори співвласників та не було встановлено уповноважену особу, яка б представляла інтереси співвласників у відносинах з операторами/провайдерами телекомунікацій з питань надання доступу до інфраструктури об'єкта будівництва.

Відповідно до Прикінцевих та перехідних положень Закону органам місцевого самоврядування у тримісячний строк з дня опублікування цього Закону рекомендовано привести свої рішення у відповідність із цим Законом.

Однак, Бурштинською міською радою Положення не було приведено у відповідність до вимог Закону, а також до вимог Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку».

За інформацією Бурштинської міської ради, станом на 01.01.2018 господарську діяльність з управління житловими будинками в м. Бурштині здійснює тільки один управитель – комунальне підприємство «Житловик» (надалі – Підприємство), яке було розробником проекту Положення. В управлінні КП «Житловик» перебувають 82 багатоквартирних будинки. За інформацією Підприємства, оператори телекомунікацій, які здійснюють діяльність на території м. Бурштина, відмовились від укладання з Підприємством договорів про надання послуги з доступу та використання місця на об'єктах з наступних причин: колізії в законодавстві у врегулюванні зазначеного питання, підвищення для споживачів вартості телекомунікаційних послуг внаслідок передбаченої Положенням плати за доступ до об'єктів та відсутність такої плати в інших містах України.

2. Положенням передбачено надання балансоутримувачем (управителем) не передбачених законодавством платних послуг з доступу та використання місця на об'єктах для операторів телекомунікацій

Розділом 9 Положення визначена вартість послуг, пов'язаних з наданням телекомунікаційних послуг:

- вартість послуг з підготовки та видачі Користувачам технічних умов на прокладання телекомунікаційних мереж, погодження проектної документації та здійснення технічного нагляду є договірною;

- вартість послуги з доступу та використання місця на об'єктах, розташованих у м. Бурштині, розраховується як добуток мінімальної зарплати та коефіцієнту, що застосовується виходячи з кількості поверхів житлових будинків (від 0,005 до 0,008).

- вартість послуги з доступу та використання однієї опори вуличного освітлення для монтажу кабельних мереж – 3,00 грн. за місяць.

Кошти перераховуються на рахунок балансоутримувача (управителя).

КП «Житловик» повідомило, що методика розрахунку вартості платних послуг, що надаються Підприємством відсутня.

Відповідно до статті 17 Закону, плата за доступ до елементів інфраструктури об'єкта доступу може складатися з одноразової та або періодичної плати. До одноразової плати за доступ належить виключно плата за розроблення та видачу технічних умов з доступу. Періодична плата за доступ може встановлюватись виключно за наявності додаткових витрат власника інфраструктури об'єкта доступу на утримання елементів інфраструктури об'єкта доступу, пов'язаних з наданим доступом. Розмір плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта доступу встановлюється договором з доступу згідно з методикою визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта доступу, затвердженою відповідно до цього Закону. Встановлюється механізм визначення розміру плати за доступ у вигляді формули із пропорційним розподілом витрат власника інфраструктури об'єкта доступу між замовниками, якщо вони використовують одні й ті самі елементи інфраструктури об'єкта доступу.

Відповідно до пункту 3 Розділу 5 Прикінцевих та перехідних положень Закону за технічні засоби телекомунікацій, розміщені до дня набрання чинності цим Законом на елементах інфраструктури об'єктів доступу всіх форм власності, одноразова плата за доступ не справляється. Частиною 7 статті 17 Закону передбачено граничну плату за доступ, а також те, що розмір плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта доступу визначається власником інфраструктури цього об'єкта доступу згідно з Методикою визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта доступу, затвердженою відповідним державним органом влади згідно з цим Законом.

Однак, всупереч вище переліченим нормам Закону, залишається чинною затверджена Положенням вартість платних послуг, що надаються КП «Житловик», яка визначає інший розмір та порядок здійснення плати за доступ до інфраструктури об'єктів будівництва. При цьому, вартість таких послуг затверджена без економічного обґрунтування. На даний час передбачена Законом Методика не затверджена, а, отже, нарахування плати операторам телекомунікацій відповідно до Положення є безпідставним.

3. Затвердження Положення є перевищенням передбачених законодавством повноважень Бурштинської міської ради

Так, частиною другою статті 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до пункту 57 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування» до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься встановлення плати за доступ до об'єкта будівництва, транспорту, енергетики, кабельної каналізації електрозв'язку, будинкової розподільної мережі **комунальної власності** відповідно до Закону. Такі повноваження у міських рад з'явилися після прийняття Закону, а на момент затвердження Положення таких повноважень у міської ради не було.

Отже, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та Законом органам місцевого самоврядування не надано повноваження визначати та затверджувати правила спорудження та експлуатації телекомунікаційних мереж в будинках, котрі не відносяться до комунальної власності.

Таким чином, встановлення Положенням обмежень у вигляді обов'язку отримання погоджень та укладення договору про надання послуги з доступу та використання місця в багатоквартирних житлових будинках з балансоутримувачем (управителем), встановлення плати за доступ до об'єктів інфраструктури, наділення управителів повноваженнями щодо контролю за встановленням технічних пристроїв не відповідає вимогам чинного законодавства.

Внаслідок неприведення Міською радою Положення у відповідність до вимог чинного законодавства, на даний час управитель (КП «Житловик») наділений правом втручатися у відносини між операторами телекомунікацій, як суб'єктів господарської діяльності, що надають телекомунікаційні послуги, та співвласниками будинків (споживачами послуг), на замовлення котрих здійснюється встановлення відповідного обладнання. Зазначене свідчить про наявність непередбачених чинними законодавством бар'єрів вступу на ринок телекомунікаційних послуг, що може призвести до обмеження конкуренції на цьому ринку.

Згідно частини 1 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування є прийняття будь - яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь - які інші дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування, які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції». Вчинення антиконкурентних дій органами місцевого самоврядування забороняється.

Таким чином, бездіяльність Міської ради, яка полягає у не приведенні Положення про порядок розміщення телекомунікаційних мереж, мереж зв'язку та іншого слабкострумового обладнання в житлових будинках, затвердженого рішенням Бурштинської міської ради від 13.01.2015 № 14/49-15, до вимог чинного законодавства, містить ознаки порушення, передбаченого частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, що може призвести до обмеження конкуренції на ринку телекомунікаційних послуг.

Враховуючи наведене та керуючись пунктом 10 статті 14 Закону України „Про Антимонопольний комітет”, статтею 46 Закону України „Про захист економічної конкуренції”, пунктом 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, зі змінами, адміністративна колегія Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Бурштинській міській раді (вул. С. Стрільців, 4, м. Бурштин, 77111, код ЄДРПОУ – 04357466) вжити заходів для припинення дій, які містять ознаки порушення, передбаченого частиною 1 ст. 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» шляхом приведення Положення про порядок розміщення телекомунікаційних мереж, мереж зв'язку та іншого слабкострумowego обладнання в житлових будинках, з затвердженого рішенням Бурштинської міської ради від 13.01.2015 № 14/49-15 у відповідність до вимог чинного законодавства.

Інформацію про результати розгляду цих рекомендацій необхідно надати територіальному відділенню у місячний строк з дня їх отримання.

При цьому повідомляємо, що відповідно до:

- частини другої статті 46 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов’язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані;

- частини третьої статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції”, за умови виконання положень рекомендацій органів Антимонопольного комітету України, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Голова адміністративної колегії,
голова відділення

Т. Савчин

Члени колегії:

В. Тимків

М. Кривоніс